

Program współpracy samorządu województwa łódzkiego z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na 2025 r.

Wprowadzenie

W kreowaniu rozwoju regionalnego istotną rolę odgrywa współpraca pomiędzy wszystkimi podmiotami kształtującymi lokalną i regionalną rzeczywistość, w tym przede wszystkim pomiędzy sektorem publicznym, czyli samorządem regionalnym a tzw. trzecim sektorem tworzonym przez organizacje pozarządowe, które pomimo ich prywatnego charakteru działają w interesie publicznym. Mając powyższe na uwadze, angażowanie przez samorząd organizacji pozarządowych, zakładanych przez aktywnych obywateli oraz znajdujących się blisko mieszkańców i znających ich rzeczywiste potrzeby, stanowi klucz do prowadzenia efektywnej polityki regionalnej.

Osiągnięcie spójności społecznej, budowa tożsamości regionalnej, a także rozwój społeczno-gospodarczy regionu łódzkiego możliwy jest dzięki ciągłemu umacnianiu istniejącego partnerstwa pomiędzy Samorządem Województwa a organizacjami pozarządowymi działającymi na terenie województwa lub na rzecz jego mieszkańców. Współpraca Samorządu Województwa z organizacjami pozarządowymi opiera się na dialogu społecznym i ukierunkowana jest na wspólny cel, jakim jest dobro mieszkańców województwa, w tym rodzin, oraz zaspokajanie ich potrzeb. Organizacje pozarządowe niejednokrotnie wspomagają samorząd w realizacji jego zadań dostarczając usługi adekwatne do oczekiwań mieszkańców i wypełniając tym samym luki, których nie jest w stanie zapełnić sektor publiczny czy sektor prywatny, czyli przedsiębiorcy.

W celu zapewnienia przejrzystości oraz ułatwienia prowadzenia dialogu pomiędzy samorządem a organizacjami pozarządowymi Województwo Łódzkie corocznie opracowuje dokument pt. „Program współpracy Samorządu Województwa Łódzkiego z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3

ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie”, w którym określone zostają m.in. cele, zasady, formy współpracy oraz priorytetowe kierunki działania. Wdrażanie Programu stanowi istotny element realizacji celów Strategii Rozwoju Województwa Łódzkiego oraz wojewódzkich dokumentów programowych.

Ze względu na liczne nowe wyzwania, które w ostatnich latach stanęły przed województwem łódzkim, jak i przed sektorem pozarządowym, oraz biorąc pod uwagę dynamicznie zmieniającą się sytuację zastrzega się, iż w roku 2025 priorytetowo może być traktowane wykonywanie zadań w ramach obszarów współpracy wskazanych w rozdziale 6, które stanowią będą odpowiedź na potrzeby wynikające z aktualnej sytuacji społeczno-gospodarczej, przy jednoczesnym zachowaniu ich celów głównych.

Rozdział 1. Postanowienia ogólne

§ 1. Ilekroć w niniejszym Programie współpracy samorządu województwa łódzkiego z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na 2025 r. jest mowa o:

- 1) Programie – należy przez to rozumieć Program współpracy samorządu województwa łódzkiego z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na 2025 r.;
- 2) Ustawie – należy przez to rozumieć ustawę z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie;
- 3) Województwie – należy przez to rozumieć województwo łódzkie;
- 4) Sejmiku Województwa – należy przez to rozumieć Sejmik Województwa Łódzkiego;
- 5) Marszałku Województwa – należy przez to rozumieć Marszałka Województwa Łódzkiego;

- 6) Zarządzie Województwa – należy przez to rozumieć Zarząd Województwa Łódzkiego;
- 7) Samorządzie Województwa – należy przez to rozumieć Samorząd Województwa Łódzkiego;
- 8) Urzędzie – należy przez to rozumieć Urząd Marszałkowski Województwa Łódzkiego.

Rozdział 2. Cele współpracy

§ 2. Głównym celem współpracy jest zbudowanie społeczeństwa obywatelskiego oraz dążenie do większego zaangażowania mieszkańców w realizację działań na rzecz rozwoju Województwa poprzez wzmacnianie partnerstwa pomiędzy Samorządem Województwa a organizacjami pozarządowymi.

§ 3. Cele szczegółowe:

- 1) podejmowanie działań na rzecz utworzenia w Województwie warunków do aktywizacji mieszkańców, w tym poprzez rozwój oddolnych inicjatyw służących mieszkańcom regionu i odpowiadających na ich potrzeby;
- 2) zwiększanie udziału mieszkańców Województwa oraz organizacji pozarządowych ich reprezentujących w procesie opracowania i wdrażania polityk publicznych w Województwie oraz w procesie wzmacniania współpracy pomiędzy sektorem publicznym i pozarządowym;
- 3) rozbudzenie wśród mieszkańców Województwa poczucia przynależności do wspólnoty regionalnej, a tym samym zwiększenie ich poczucia odpowiedzialności za rozwój regionu;
- 4) poprawa jakości życia mieszkańców Województwa poprzez wdrażanie innowacyjnych rozwiązań pozwalających na lepszą identyfikację potrzeb mieszkańców i ich pełniejsze zaspokajanie.

Rozdział 3. Zasady współpracy

§ 4. 1. Konstytucyjna zasada pomocniczości oraz wynikające z innych ustaw kompetencje jednostek samorządu terytorialnego stanowią podstawę rozwoju wzajemnych relacji między Samorządem Województwa a organizacjami pozarządowymi.

2. Ponadto współpraca pomiędzy Samorządem Województwa a organizacjami pozarządowymi opiera się na:

- 1) poszanowaniu i wzajemnym respektowaniu swojej odrębności;
- 2) dążeniu do tego, aby wszelkie możliwości współpracy Samorządu Województwa z organizacjami pozarządowymi były powszechnie wiadome, dostępne oraz jasne i zrozumiałe, a także na informowaniu przedstawicieli sektora pozarządowego o zamiarach, celach i środkach przeznaczonych na realizację zadań publicznych, w których możliwa jest współpraca z organizacjami pozarządowymi;
- 3) równorzędnym traktowaniu organizacji pozarządowych przy realizacji zadań publicznych ogłaszając w tym samym czasie takie same założenia określające zadanie oraz stosując takie same kryteria oceny zgłoszonych ofert konkurujących podmiotów;
- 4) włączaniu organizacji pozarządowych w procesy identyfikowania i definiowania problemów społecznych, wypracowywania sposobów ich rozwiązania oraz wykonywania zadań publicznych;
- 5) dążeniu do zapewnienia wyboru najefektywniejszego sposobu wykorzystania środków publicznych przy zlecaniu realizacji zadań publicznych z uwzględnieniem realizacji założonych celów.

Rozdział 4. Formy współpracy

§ 5. 1. Współpraca Samorządu Województwa z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego będzie miała charakter finansowy i pozafinansowy.

2. Współpraca o charakterze finansowym może być prowadzona:

- 1) w formie zlecenia realizacji zadań publicznych w trybie:
  - a) otwartego konkursu ofert na:
    - powierzenie wykonania zadań publicznych wraz z udzieleniem dotacji ze środków budżetowych na sfinansowanie ich realizacji,
    - wspieranie wykonania zadań publicznych wraz z udzieleniem dotacji na dofinansowanie ich realizacji,
  - b) pozakonkursowym określonym w art.19a Ustawy;
- 2) na podstawie umowy o wykonanie zadania publicznego w ramach inicjatywy lokalnej mieszkańców Województwa bądź organizacji pozarządowych lub podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3 Ustawy, reprezentujących wspólnotę regionalną, zawieranej zgodnie z uchwałą Sejmiku Województwa w sprawie trybu i szczegółowych kryteriów oceny wniosków o realizację zadania publicznego w ramach inicjatywy lokalnej;
- 3) na podstawie umowy partnerstwa zawartej w celu realizacji projektu partnerskiego określonej w ustawie z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju.

3. Współpraca o charakterze pozafinansowym, prowadzona jest przede wszystkim w formie:

- 1) wzajemnego informowania się o planowanych kierunkach działalności w celu prawidłowego diagnozowania problemów i potrzeb mieszkańców Województwa;
- 2) publikowania informacji o działaniach istotnych dla organizacji pozarządowych na stronach internetowych serwisu Urzędu (www.ngo.lodzkie.pl) lub na stronie internetowej Regionalnego Centrum Polityki Społecznej w Łodzi (jeśli dotyczy), w Biuletynie Informacji Publicznej Województwa Łódzkiego lub Regionalnego Centrum Polityki Społecznej w Łodzi (jeśli dotyczy), udostępniania informacji w lokalnych mediach, a także udostępniania informacji innymi dostępnymi

sposobami, np. podczas otwartych spotkań z przedstawicielami organizacji pozarządowych;

- 3) współdziałania w zakresie jej kompetencji z Łódzką Wojewódzką Radą Działalności Pożytku Publicznego powołaną przez Marszałka Województwa;
- 4) konsultowania z Łódzką Wojewódzką Radą Działalności Pożytku Publicznego oraz z organizacjami pozarządowymi i podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 Ustawy projektów aktów normatywnych, w tym aktów prawa miejscowego, w dziedzinach dotyczących działalności statutowej tych organizacji i podmiotów określonych w art. 4 Ustawy;
- 5) tworzenia wspólnych stałych lub doraźnych zespołów roboczych o charakterze doradczym i inicjatywnym, złożonych z przedstawicieli organizacji pozarządowych, podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3 Ustawy oraz przedstawicieli właściwych organów administracji publicznej (tj. np. Wojewódzka Rada Rynku Pracy, Komitet Monitorujący Regionalny Program Operacyjny Województwa Łódzkiego na lata 2014-2020, Komitet Monitorujący program regionalny Fundusze Europejskie dla Łódzkiego 2021-2027, Wojewódzka Społeczna Rada do spraw Osób Niepełnosprawnych, Komitet Rozwoju Ekonomii Społecznej Województwa Łódzkiego, Wojewódzki Panel Ekspertów ds. Polityki Społecznej, Zespół ds. Realizacji Krajowego Programu Zapobiegania Zakażeniom HIV i Zwalczania AIDS na terenie województwa łódzkiego oraz Wojewódzka Rada Seniorów Województwa Łódzkiego) i współpracy w ich ramach;
- 6) udzielania patronatu przez Marszałka Województwa dla działań lub programów realizowanych przez organizacje pozarządowe lub podmioty wymienione w art. 3 ust. 3 Ustawy uznanych za szczególnie wartościowe;
- 7) prowadzenia spotkań informacyjnych, szkoleń oraz udzielania instrukcji i wskazówek w zakresie prawidłowego ubiegania się o dotacje z budżetu Województwa Łódzkiego oraz rozliczania się z nich;
- 8) inicjowania, organizowania lub współorganizowania szkoleń, spotkań, konferencji podnoszących jakość pracy osób zajmujących się współpracą z organizacjami

- pozarządowymi z terenu Województwa oraz inicjatyw integrujących to środowisko wokół zadań ważnych dla regionu;
- 9) angażowania organizacji do wymiany doświadczeń i prezentacji osiągnięć, a także koordynacji działań i realizacji wspólnych przedsięwzięć i imprez;
  - 10) promowania przez samorząd działalności organizacji pozarządowych i pomocy w tworzeniu dobrego wizerunku sektora w Województwie;
  - 11) popierania i umacniania lokalnych inicjatyw podejmowanych na rzecz rozwoju społeczności lokalnych i ekonomii społecznej, promowania przez Samorząd Województwa ekonomii społecznej jako ważnego elementu wpływającego na rozwój lokalny i łączącego aspekty biznesowe z działaniem społecznym;
  - 12) udostępniania, w miarę posiadanych możliwości, pomieszczeń oraz sprzętu będących w dyspozycji Urzędu na potrzeby organizowanych lub współorganizowanych przez organizacje pozarządowe spotkań, seminariów, szkoleń i konferencji o charakterze regionalnym, niekomercyjnym i otwartym dla wszystkich zainteresowanych;
  - 13) wdrażania wymogów ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o języku migowym i innych środkach komunikowania się oraz stosowania ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami w ramach współpracy Województwa z organizacjami pozarządowymi;
  - 14) podejmowania wspólnych działań na rzecz promocji regionu łódzkiego oraz budowania marki Województwa.

Rozdział 5. Zakres przedmiotowy

§ 6. Zakres przedmiotowy współpracy finansowej i pozafinansowej Samorządu Województwa z organizacjami pozarządowymi na rok 2025 obejmuje następujące obszary:

- 1) wspomaganie rozwoju społeczeństwa obywatelskiego;
- 2) kultura, sztuka, ochrona dóbr kultury i dziedzictwa narodowego;
- 3) nauka, szkolnictwo wyższe, edukacja, oświata i wychowanie;

- 4) wspieranie rodziny i systemu pieczy zastępczej;
- 5) działalność na rzecz rodziny, macierzyństwa, rodzicielstwa, upowszechniania i ochrony praw dziecka;
- 6) pomoc społeczna, w tym pomoc rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywanie szans tych rodzin i osób;
- 7) działalność na rzecz podmiotów ekonomii społecznej i przedsiębiorstw społecznych, o których mowa w ustawie z dnia 5 sierpnia 2022 r. o ekonomii społecznej;
- 8) przeciwdziałanie uzależnieniom i patologiom społecznym;
- 9) działalność na rzecz osób niepełnosprawnych;
- 10) ochrona i promocja zdrowia, w tym działalność lecznicza w rozumieniu ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej;
- 11) wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej;
- 12) turystyka i krajoznawstwo;
- 13) ekologia i ochrona zwierząt oraz ochrona dziedzictwa przyrodniczego;
- 14) działalność wspomagająca rozwój gospodarczy, w tym rozwój przedsiębiorczości;
- 15) porządek i bezpieczeństwo publiczne.

Rozdział 6. Zadania priorytetowe

§ 7. 1. Program wdrażany będzie poprzez realizację, w ramach wskazanych w § 6. obszarów, zadań priorytetowych opisanych w niniejszym rozdziale.

2. Zadania priorytetowe realizowane będą w formach opisanych w niniejszym Programie.

§ 8. Obszar współpracy: wspomaganie rozwoju społeczeństwa obywatelskiego¹.

1. Zadania priorytetowe:

- 1) wspieranie dialogu obywatelskiego i współpracy międzysektorowej w ramach współpracy Samorządu Województwa i organizacji pozarządowych w celu skuteczniejszej realizacji zadań publicznych Województwa w głównej mierze przez:
  - a) wspieranie pozyskiwania środków na realizację zadań publicznych Województwa ze źródeł pochodzących z samorządów z terenu Województwa oraz spoza budżetu Województwa Łódzkiego,
  - b) wspieranie działalności organizacji pozarządowych realizujących zadania publiczne Województwa poprzez edukację w zakresie prawidłowego rozliczania funduszy publicznych, spotkania informacyjne na temat dostępnych funduszy z budżetu Samorządu Województwa i sposobu aplikowania o nie,
  - c) informowanie organizacji pozarządowych o możliwościach związanych z aplikowaniem o środki w programach Unii Europejskiej (w tym organizowanie spotkań informacyjnych odnośnie naborów, udział konsultantów Punktów Informacyjnych Funduszy Europejskich w spotkaniach i konferencjach organizowanych przez inne instytucje w celu upowszechnienia wiedzy i udzielania bieżących informacji nt. możliwości uzyskania wsparcia finansowego z odpowiedniego programu objętego umową partnerstwa), o możliwości udziału w partnerstwach projektowych oraz wsparcie merytoryczne w przypadku aplikowania o tego typu środki,

---

¹ W ramach tego obszaru realizowane będą szeroko rozumiane działania, w szczególności z zakresu: upowszechniania i ochrony wolności i praw człowieka oraz swobód obywatelskich, a także działań wspomagających rozwój demokracji; działalności wspomagającej rozwój wspólnot i społeczności lokalnych; działalności na rzecz organizacji pozarządowych oraz podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3, w zakresie określonym w pkt 1–32a.

- d) wspieranie organizacji pożytku publicznego z terenu Województwa w procesie otrzymywania 1,5% podatku,
- e) budowanie dobrego wizerunku organizacji pozarządowych w regionie łódzkim przez promowanie działalności organizacji na wydarzeniach organizowanych przez Urząd takich jak: Dożynki, spotkania z mieszkańcami, pikniki oraz włączanie się w działania sektora pozarządowego na terenie województwa łódzkiego, w tym także poprzez promowanie inicjatyw realizowanych przez organizacje pożytku publicznego na stronach internetowych i mediach społecznościowych Województwa,
- f) prowadzenie wyodrębnionej strony internetowej (www.ngo.lodzkie.pl), profilu facebookowego oraz newslettera poświęconych współpracy Samorządu Województwa z organizacjami pozarządowymi w celu informowania organizacji pozarządowych o działalności Urzędu w zakresie spraw dotyczących trzeciego sektora, upubliczniania informacji dotyczących tego sektora oraz promowania działań sektora wśród mieszkańców regionu,
- g) współpracę z Łódzką Wojewódzką Radą Działalności Pożytku Publicznego, w tym prowadzenie jej obsługi administracyjnej,
- h) współpracę przy realizacji regionalnych wydarzeń promujących działalność organizacji pozarządowych z Województwa,
- i) współpracę przy projektach mających na celu budowanie silnej i rozpoznawalnej marki Województwa np. poprzez zakup usług promocyjnych w ramach wydarzeń organizowanych na terenie Województwa, a także przekazywanie materiałów i wydawnictw promocyjnych na potrzeby realizowanych działań statutowych,
- j) rozwijanie nowych form współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi w Województwie,
- k) współorganizację wydarzeń tematycznych związanych m.in. z wydatkowaniem środków unijnych, z programami unijnymi,
- l) wsparcie edukacyjne z zakresu rewitalizacji dla zaangażowanych interesariuszy oraz granty udzielane na działania społeczne i zintegrowane

w zakresie prowadzonych działań z rewitalizacji w celu wsparcia potencjału partnerów spoza administracji i zwiększenia ich udziału w realizacji polityk rozwoju na poziomie regionalnym i lokalnym,

- m) zapraszanie organizacji pozarządowych z obszaru Transformacji Województwa Łódzkiego do udziału w spotkaniach celem wypracowania wspólnych pomysłów na projekty w ramach realizacji zapisów Terytorialnego Planu Sprawiedliwej Transformacji Województwa Łódzkiego, organizowanie spotkań i współpraca z organizacjami pozarządowymi będącymi członkami Grupy roboczej ds. Sprawiedliwej Transformacji powołanej przy Komitecie Monitorującym program regionalny Fundusze Europejskie dla Łódzkiego 2027 oraz Zespołu ds. transformacji obszarów górniczych Województwa Łódzkiego, współpraca w ramach lokalnej grupy interesariuszy w projekcie pn. JETforCE (Sprawiedliwa Transformacja w Europie Środkowej – współfinansowanym w ramach programu Interreg Europa Środkowa 2021-2027), zmierzająca do wprowadzenia ulepszeń w regionalnych politykach dotyczących zagadnień z zakresu sprawiedliwej transformacji oraz wymiany doświadczeń, a także organizacja spotkań informacyjnych, szkoleń, warsztatów z tematyki dotyczącej neutralności klimatycznej w ramach realizacji projektu LIFE AFTER COAL (Życie Po Węglu) z programu LIFE;

2) rozwój aktywnych społeczności w regionie poprzez:

- a) upowszechnianie informacji na temat swobód obywatelskich m.in. informowanie o możliwości i sposobie dostępu do informacji publicznej,
- b) zachęcanie mieszkańców do współodpowiedzialności za rozwój Województwa i uczestnictwa w kreowaniu kierunków jego rozwoju,
- c) promowanie włączania się obywateli i organizacji pozarządowych w życie publiczne,
- d) wypracowywanie i wdrażanie innowacyjnych rozwiązań, które będą wspierać rozwój społeczeństwa obywatelskiego,

- e) wymianę doświadczeń w rozwiązywaniu problemów lokalnych i regionalnych poprzez inicjowanie lub uczestnictwo w przedsięwzięciach nakierowanych na taką wymianę,
  - f) wspieranie działań aktywizujących mieszkańców regionu,
  - g) wsparcie dla budowania partnerstw międzynarodowych, integracji europejskiej oraz rozwijania kontaktów i współpracy pomiędzy społecznościami, pomoc w poszukiwaniu partnerów zagranicznych dla realizacji celów statutowych przez organizacje pozarządowe z regionu łódzkiego;
- 3) włączanie organizacji pozarządowych do współtworzenia polityk publicznych na szczeblu regionu oraz monitorowania ich realizacji poprzez:
- a) angażowanie przedstawicieli organizacji pozarządowych do zespołów roboczych i grup roboczych/podmiotów opiniotwórczo-doradczych, w tym:
    - Komitetu Monitorującego Regionalny Program Operacyjny Województwa Łódzkiego na lata 2014-2020 oraz Komitetu Monitorującego program regionalny Fundusze Europejskie dla Łódzkiego 2021-2027,
    - Regionalnego Forum Terytorialnego Województwa Łódzkiego,
    - Grupy ds. Koordynacji Funduszy Europejskich,
  - b) świadczenie przez Punkty Informacyjne Funduszy Europejskich usług informacyjnych w odniesieniu do wszystkich programów finansowanych z Unii Europejskiej dla przedstawicieli organizacji pozarządowych i podmiotów ekonomii społecznej,
  - c) włączanie przedstawicieli organizacji pozarządowych w działania informacyjno-promocyjne, konferencje i spotkania konsultacyjne,
  - d) włączanie przedstawicieli organizacji pozarządowych w działania konsultacyjne i w ramach wsparcia eksperckiego w zakresie Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej,
  - e) angażowanie przedstawicieli organizacji pozarządowych w procesy konsultacji/opracowania aktualizacji dokumentów

strategicznych/programowych np. konsultacje dokumentu pn. Terytorialny Plan Sprawiedliwej Transformacji Województwa Łódzkiego, aktualizacja Strategii Rozwoju Województwa Łódzkiego 2030;

- 4) wspomaganie rozwoju i integracji sektora pozarządowego w regionie poprzez:
  - a) realizację działań i wydarzeń dedykowanych organizacjom pozarządowym lub/i pełnomocnikom ds. współpracy z organizacjami pozarządowymi z terenu Województwa,
  - b) inicjowanie współpracy Łódzkiej Wojewódzkiej Rady Działalności Pożytku Publicznego z innymi ciałami dialogu w regionie.

2. Zadania realizowane będą w formie współpracy finansowej lub pozafinansowej.

3. Cele zadań:

- 1) budowa silnego sektora pozarządowego w Województwie;
- 2) podniesienie stopnia zaangażowania sektora pozarządowego w tworzenie, wdrażanie i monitorowanie polityk publicznych na szczeblu regionu;
- 3) zwiększenie aktywności mieszkańców Województwa w zakresie działań na rzecz rozwoju regionu;
- 4) zwiększenie skuteczności i efektywności realizacji zadań publicznych Województwa dzięki współpracy z sektorem pozarządowym.

§ 9. Obszar współpracy: kultura, sztuka, ochrona dóbr kultury i dziedzictwa narodowego.

1. Zadania priorytetowe:

- 1) organizowanie wydarzeń kulturalnych prezentujących dorobek polskiego i światowego dziedzictwa kultury na terenie Województwa;
- 2) prezentowanie lokalnego i regionalnego dorobku kultury;
- 3) wspieranie przekazu pokoleniowego, ochrony i popularyzacji zjawisk z zakresu niematerialnego dziedzictwa kulturowego, a także wsparcie zespołów

regionalnych kultywujących i popularyzujących lokalne tradycje w dziedzinie folkloru;

- 4) prezentacja sylwetek i dorobku artystycznego Władysława Reymonta i Stefana Żeromskiego w setną rocznicę śmierci autorów;
- 5) przypomnienie fenomenu Polskiej Szkoły Filmowej w kontekście twórczości jednego z jej największych twórców, Wojciecha Jerzego Hasa, w setną rocznicę jego urodzin;
- 6) upamiętnienie 80. rocznicy zakończenia drugiej wojny światowej.

2. Zadania realizowane będą w formie współpracy finansowej.

3. Cele zadań:

- 1) wzbogacanie oferty kulturalnej Województwa;
- 2) pielęgnowanie i rozwój polskiej tradycji kulturowej w Województwie.

§ 10. Obszar współpracy: nauka, szkolnictwo wyższe, edukacja, oświata i wychowanie.

1. Zadania priorytetowe:

- 1) kształtowanie umiejętności porozumiewania się w językach obcych poprzez organizowanie zajęć językowych dla dzieci i młodzieży;
- 2) rozwijanie kompetencji matematycznych i informatycznych poprzez prowadzenie zajęć promujących i kształtujących myślenie matematyczne (logiczne i przestrzenne) oraz wspieranie rozwoju umiejętności cyfrowych ze szczególnym uwzględnieniem propagowania bezpiecznego i efektywnego korzystania z technologii cyfrowych;
- 3) organizacja działań mających na celu doskonalenie oraz promocję systemu kształcenia zawodowego poprzez rozwijanie umiejętności zawodowych w edukacji formalnej i pozaformalnej, w tym uczeniu się dorosłych;

4) organizacja przedsięwzięć mających na celu wzmocnienie przynależności do wspólnoty regionu poprzez upowszechnianie wiedzy na temat Województwa, jego historii wśród dzieci i młodzieży.

2. Zadania realizowane będą w formie współpracy finansowej.

3. Cel zadań: rozwój kapitału społecznego i intelektualnego Województwa poprzez wzbogacenie oferty edukacyjno-wychowawczej umożliwiającej kształtowanie i wzmacnianie kompetencji kluczowych zwiększających wydajność, innowacyjność i konkurencyjność mieszkańców regionu.

§ 11. Obszar współpracy: wspieranie rodziny i systemu pieczy zastępczej.

1. Zadania priorytetowe:

- 1) działania na rzecz rozwoju rodzinnej pieczy zastępczej oraz wspierania inicjatyw na rzecz wychowanków pieczy zastępczej, w tym usamodzielniających się;
- 2) prowadzenie interwencyjnego ośrodka preadopcyjnego (kontynuacja umowy wieloletniej);
- 3) prowadzenie ośrodków adopcyjnych (umowy wieloletnie).

2. Zadania realizowane będą w formie współpracy finansowej i pozafinansowej.

3. Cel zadań: poprawa jakości i dostępności systemu pieczy zastępczej i adopcji.

§ 12. Obszar współpracy: działalność na rzecz rodziny, macierzyństwa, rodzicielstwa, upowszechniania i ochrony praw dziecka.

1. Zadania priorytetowe:

- 1) realizacja usług mających na celu wzmocnienie zdolności rodzin i jej członków do przewyższania trudności i kryzysów życia rodzinnego, w tym problemów opiekuńczo-wychowawczych;
- 2) podejmowanie działań na rzecz profilaktyki więzi rodzinnych;
- 3) organizowanie miejsc spotkań/wydarzeń integrujących rodziców z dziećmi/osoby oczekujące na potomstwo;

4) realizacja działań zwiększających kompetencje społeczne, emocjonalne, edukacyjne dzieci i młodzieży.

2. Zadania realizowane będą w formie współpracy finansowej i pozafinansowej.

3. Cel zadań: rozwój działań o charakterze profilaktycznym i wspierającym na rzecz rodzin, dzieci i młodzieży.

§ 13. Obszar współpracy: pomoc społeczna, w tym pomoc rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywanie szans tych rodzin i osób.

1. Zadania priorytetowe:

1) działania na rzecz osób i rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej w tym:

- a) organizacja wydarzeń mających na celu międzypokoleniową integrację skierowaną do osób i rodzin Województwa, znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej,
- b) prowadzenie działań wspierających rodziny w wypełnianiu ich funkcji poprzez: warsztaty, szkolenia, poradnictwo specjalistyczne,
- c) organizowanie warsztatów mających na celu wzmacnianie instytucji rodziny poprzez podejmowanie działań wzmacniających więzi rodzinne;

2) działania na rzecz osób starszych, w tym:

- a) działania wspierające aktywność i zdrowy styl życia osób starszych oraz przeciwdziałające wykluczeniu społecznemu osób starszych,
- b) działania promujące wizerunek osób starszych,
- c) działania popularyzujące ideę wolontariatu seniorów na rzecz potrzebujących mieszkańców Województwa;

- 3) pomoc rodzinom w trudnej sytuacji życiowej – organizacja wypoczynku letniego dla dzieci i młodzieży, w szczególności z rodzin wielodzietnych (polityka prorodzinna);
- 4) przeciwdziałanie przemocy domowej poprzez:
  - a) podnoszenie poziomu świadomości i edukacji społecznej wobec zjawiska przemocy domowej,
  - b) zwiększanie zakresu i skuteczności pomocy specjalistycznej w formie działań wspierających dla osób doświadczających przemocy domowej,
  - c) wspieranie istniejących, a także promowanie nowych rozwiązań w zakresie programów korekcyjno-edukacyjnych oraz psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową,
  - d) podnoszenie kwalifikacji zawodowych służb zajmujących się problematyką przemocy domowej.

2. Zadania realizowane będą w formie współpracy finansowej i pozafinansowej.

3. Cele zadań:

- 1) poprawa jakości życia mieszkańców Województwa poprzez wdrażanie innowacyjnych rozwiązań pozwalających na lepszą identyfikację potrzeb mieszkańców i ich pełniejsze zaspokajanie;
- 2) zwiększenie skuteczności działań podejmowanych w obszarze przeciwdziałania przemocy oraz zmniejszenie skali tego zjawiska w Województwie.

§ 14. Obszar współpracy: działalność na rzecz podmiotów ekonomii społecznej i przedsiębiorstw społecznych, o których mowa w ustawie z dnia 5 sierpnia 2022 r. o ekonomii społecznej.

1. Zadania priorytetowe:

- 1) realizacja działań wynikających z Regionalnego Programu Rozwoju Ekonomii Społecznej Województwa Łódzkiego do roku 2027 oraz powiązanych z wdrażaniem rozwiązań zawartych w ustawie o ekonomii społecznej;

- 2) zapewnienie funkcjonowania Regionalnego Komitetu Rozwoju Ekonomii Społecznej;
- 3) wsparcie w implementacji klauzul społecznych czy wzmocnienie współpracy z Podmiotami Zatrudnienia Socjalnego;
- 4) zwiększenie skuteczności wpływu ekonomii społecznej w gminach i powiatach Województwa;
- 5) realizacja działań mających na celu zwiększenie widoczności ekonomii społecznej;
- 6) realizacja działań budujących markę ekonomii społecznej poprzez np. organizację targów ekonomii społecznej;
- 7) podnoszenie kompetencji oraz sieciowanie Ośrodków Wsparcia Ekonomii Społecznej;
- 8) inicjonowanie działań na rzecz edukacji w zakresie ekonomii społecznej w szczególności wśród młodzieży.

2. Zadania realizowane będą w formie współpracy finansowej i pozafinansowej.

3. Cel zadań: koordynacja działań na rzecz rozwoju Ekonomii Społecznej w regionie łódzkim.

§ 15. Obszar współpracy: przeciwdziałanie uzależnieniom i patologiom społecznym.

1. Zadania priorytetowe:

- 1) przeciwdziałanie alkoholizmowi poprzez:
  - a) edukację zdrowotną i profilaktykę uzależnień (uniwersalna, selektywna, wskazująca) realizowaną zgodnie z wynikami badań naukowych (w tym epidemiologicznych) oraz dobrą praktyką w dziedzinie przeciwdziałania uzależnieniom, w szczególności wśród dzieci i młodzieży,

- b) wdrażanie i upowszechnianie standardów i procedur profilaktyki, diagnozy oraz terapii FASD (Spektrum Płodowych Zaburzeń Alkoholowych), zgodnie z aktualnym stanem wiedzy naukowej,
  - c) zwiększanie dostępności do działań związanych z redukcją szkód, do rehabilitacji i specjalistycznej pomocy/wsparcia dla osób uzależnionych od alkoholu, współuzależnionych i członków ich rodzin,
  - d) poprawę jakości życia (wyrównywanie szans życiowych), reintegrację społeczną osób uzależnionych od alkoholu, współuzależnionych i członków ich rodzin,
  - e) edukację kadr (w tym szkolenia) uczestniczących w realizacji zadań z zakresu profilaktyki uzależnień,
  - f) poszerzanie i udoskonalanie oferty oraz wspieranie realizacji programów profilaktyki o naukowych podstawach lub o potwierdzonej skuteczności, w szczególności zalecanych w ramach Systemu rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego,
  - g) poszerzanie i podnoszenie jakości oferty pomocy psychologicznej, socjoterapeutycznej i opiekuńczo-wychowawczej dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym i ich rodzin,
  - h) zwiększanie dostępności i podnoszenie jakości specjalistycznej pomocy dla osób doznających przemocy,
  - i) wdrażanie systemu wsparcia dla osób pracujących bezpośrednio z osobami uzależnionymi w formie m.in. superwizji, doradztwa, grup wsparcia;
- 2) przeciwdziałanie uzależnieniom behawioralnym poprzez upowszechnianie wiedzy dotyczącej problematyki uzależnień behawioralnych;
- 3) przeciwdziałanie narkomanii w szczególności przez:
- a) edukację zdrowotną i profilaktykę uzależnień (uniwersalna, selektywna, wskazująca) realizowaną zgodnie z wynikami badań naukowych (w tym epidemiologicznych) oraz dobrą praktykę w dziedzinie przeciwdziałania uzależnieniom, w szczególności wśród dzieci i młodzieży,

- b) zwiększanie dostępności i podnoszenie efektywności działań interwencyjnych ukierunkowanych na leczenie, rehabilitację, a także ograniczenie szkód zdrowotnych osób uzależnionych od narkotyków, współuzależnionych oraz zagrożonych uzależnieniem,
- c) reintegrację społeczną osób uzależnionych od narkotyków,
- d) edukację kadr (w tym szkolenia) uczestniczących w realizacji zadań z zakresu profilaktyki uzależnień,
- e) poszerzanie i udoskonalanie oferty oraz wspieranie realizacji programów profilaktyki o naukowych podstawach lub o potwierdzonej skuteczności, w szczególności zalecanych w ramach Systemu rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego,
- f) ograniczanie stosowania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych i NSP (nowe syntetyczne substancje psychoaktywne).

2. Zadania realizowane będą w formie współpracy finansowej i pozafinansowej.

3. Cel zadań: ograniczenie negatywnych konsekwencji wynikających z używania alkoholu, nielegalnych substancji psychoaktywnych i wpływu uzależnień behawioralnych wśród mieszkańców Województwa.

§ 16. Obszar współpracy: działalność na rzecz osób niepełnosprawnych.

1. Zadania priorytetowe:

- 1) tworzenie warunków do samodzielnego i niezależnego funkcjonowania osób niepełnosprawnych oraz ich włączanie społeczne poprzez:
  - a) wzmacnianie potencjału osób niepełnosprawnych i ich otoczenia, w tym wspomaganie rozwoju i zdrowia,
  - b) aktywizację i włączanie społeczne osób niepełnosprawnych,
  - c) wzmacnianie potencjału organizacji pozarządowych z zakresu działalności na rzecz osób niepełnosprawnych, w szczególności w obszarze wymagań służących zapewnieniu dostępności.

2. Zadanie realizowane będzie w formie współpracy finansowej i pozafinansowej.

3. Cel zadania: włączenie społeczne i zawodowe osób niepełnosprawnych w Województwie oraz wsparcie dla ich rodzin i otoczenia społecznego.

§ 17. Obszar współpracy: ochrona i promocja zdrowia, w tym działalność lecznicza w rozumieniu ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej.

1. Zadania priorytetowe:

- 1) pomoc psychologiczna dla dzieci zamieszkałych na terenie Województwa w stanie kryzysu psychicznego;
- 2) udzielanie świadczeń zdrowotnych w warunkach domowych, dla chorych na Alzheimera i inne choroby otępienne, na terenie Województwa;
- 3) przeciwdziałanie HIV/AIDS poprzez:
  - a) edukację publiczną na temat HIV/AIDS mającą na celu profilaktykę zakażeń HIV,
  - b) integrację społeczną osób żyjących z HIV i chorych na AIDS z ogółem społeczeństwa, poprzez podejmowanie działań informacyjno-edukacyjnych,
  - c) inicjowanie i promowanie działań w zakresie pomocy i wsparcia dla osób żyjących z HIV, chorych na AIDS i ich bliskich,
  - d) podnoszenie kompetencji zawodowych specjalistów pracujących z osobami żyjącymi z HIV, chorymi na AIDS oraz osób podejmujących działania w zakresie przeciwdziałania HIV/AIDS.

2. Zadania realizowane będą w formie współpracy finansowej i pozafinansowej.

3. Cele zadań:

- 1) zwiększenie dostępu do świadczeń zdrowotnych, w tym z zakresu: zdrowia psychicznego, rehabilitacji i opieki długoterminowej;
- 2) poprawa stanu zdrowia;

- 3) zwiększenie wiedzy na temat zdrowego stylu życia i profilaktyki;
- 4) zapobieganie zakażeniom HIV i zwalczanie AIDS.

§ 18. Obszar współpracy: wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej.

1. Zadania priorytetowe:

- 1) wspieranie działań w zakresie rozwoju sportu wyczynowego – doskonalenie systemu szkolenia i współzawodnictwa sportowego w różnych dyscyplinach sportu dla młodzieży uzdolnionej sportowo;
- 2) wspieranie działań w zakresie rozwoju sportu powszechnego – realizacja programów sportowo-rekreacyjnych zwiększających aktywność fizyczną mieszkańców;
- 3) upowszechnianie sportu w różnych grupach społecznych i środowiskowych;
- 4) wspieranie organizacji różnych imprez sportowo-rekreacyjnych promujących kulturę fizyczną oraz osiągnięcia sportowe regionu;
- 5) wspieranie działań na rzecz promowania rozwoju kultury fizycznej oraz tworzenia warunków dla powstawania inicjatyw sprzyjających rozwojowi kultury fizycznej.

2. Zadania realizowane będą w formie współpracy finansowej.

3. Cele zadań:

- 1) tworzenie warunków dla rozwoju sportu dzieci i młodzieży;
- 2) zapewnienie zawodnikom Województwa możliwości szkolenia sportowego w zakresie przygotowań do udziału we współzawodnictwie krajowym i międzynarodowym;
- 3) upowszechnianie kultury fizycznej wśród mieszkańców Województwa;
- 4) promocja aktywności fizycznej pozytywnie wpływającej na zdrowie;
- 5) tworzenie warunków do aktywnego spędzania czasu wolnego mieszkańców.

§ 19. Obszar współpracy: turystyka i krajoznawstwo.

1. Zadania priorytetowe:

- 1) upowszechnianie turystyki i krajoznawstwa na terenie Województwa oraz wzmocnienie poczucia tożsamości regionalnej poprzez:
  - a) realizację przedsięwzięć turystycznych wpływających na rozwój turystyki i promocję regionu o zasięgu regionalnym (wojewódzkim), krajowym i międzynarodowym, takich jak: konferencje, seminaria, warsztaty, szkolenia związane z rozwojem turystyki i promocją regionu,
  - b) edukację dzieci, młodzieży oraz dorosłych w zakresie wiedzy o regionie łódzkim,
  - c) organizację konkursów i turniejów z zakresu wiedzy krajoznawczej o regionie łódzkim,
  - d) organizację wydarzeń zachęcających do uprawiania turystyki na terenie Województwa;
- 2) promocja atrakcji turystycznych Województwa poprzez:
  - a) organizowanie wizyt studyjnych dla dziennikarzy oraz branży turystycznej promujących region łódzki,
  - b) udział w imprezach wystawienniczych, targowych krajowych i zagranicznych na wspólnym stoisku regionalnym,
  - c) wydawanie niekomercyjnych publikacji krajoznawczych i tworzenie materiałów audiowizualnych o regionie łódzkim;
- 3) zwiększenie atrakcyjności i dostępności turystycznej regionu poprzez:
  - a) rozwój ogólnodostępnej sieci szlaków turystycznych na terenie Województwa,
  - b) poprawę infrastruktury towarzyszącej na szlakach takiej jak: znaki, tablice informacyjne, miejsca postoju, punkty serwisowe, elementy małej architektury;

4) podnoszenie kompetencji kadr turystycznych pracujących dla regionu łódzkiego poprzez organizację kursów, szkoleń, seminariów i konferencji w zakresie obsługi ruchu turystycznego oraz wiedzy o regionie łódzkim.

2. Zadania realizowane będą w formie współpracy finansowej i pozafinansowej.

3. Cele zadań:

- 1) rozwój turystyki na terenie Województwa;
- 2) promocja Województwa jako regionu atrakcyjnego turystycznie;
- 3) zwiększenie aktywności turystycznej mieszkańców Województwa.

§ 20. Obszar współpracy: ekologia i ochrona zwierząt oraz ochrona dziedzictwa przyrodniczego.

1. Zadania priorytetowe:

- 1) rozwój działań z zakresu ekologii, ochrony środowiska i ochrony przyrody, w tym przede wszystkim przez:
  - a) prowadzenie konsultacji społecznych aktów prawa miejscowego tj. uchwał Sejmiku Województwa dotyczących programów ochrony środowiska przed hałasem, ochrony powietrza, parków krajobrazowych i obszarów chronionego krajobrazu,
  - b) współpracę z organizacjami pozarządowymi w zakresie zadań publicznych z zakresu ekologii, ochrony zwierząt oraz ochrony dziedzictwa przyrodniczego, a także w zakresie oceny prac konkursowych zgłaszanych w ramach organizowanych konkursów z zakresu edukacji ekologicznej;
- 2) prowadzenie działań na rzecz wzrostu świadomości i wiedzy wśród mieszkańców Województwa w zakresie edukacji klimatycznej i przyrodniczej poprzez realizację Projektu, którego działania związane są z utrzymaniem dobrostanu i zachowania populacji pszczoły miodnej w Województwie.

2. Zadania realizowane będą w formie współpracy finansowej lub pozafinansowej.

3. Cele zadań:

- 1) wzmocnienie współpracy pomiędzy Samorządem Województwa a organizacjami pozarządowymi w obszarze ekologii, ochrony środowiska i ochrony przyrody;
- 2) zwiększenie świadomości i wiedzy mieszkańców Województwa w zakresie edukacji przyrodniczej i klimatycznej.

§ 21. Obszar współpracy: działalność wspomagająca rozwój gospodarczy, w tym rozwój przedsiębiorczości.

1. Zadania priorytetowe:

- 1) popularyzacja działań wspierających przedsiębiorczość poprzez:
  - a) włączanie przedstawicieli organizacji pozarządowych do współpracy przy organizacji wydarzeń gospodarczych oraz zapraszanie do prac zespołów o charakterze doradczym i inicjatywnym,
  - b) wymianę informacji z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz rozwoju gospodarczego na temat podejmowanych inicjatyw umożliwiających wolontariuszom, studentom, gościom innych instytucji udziału w wydarzeniach gospodarczych,
  - c) wspieranie inicjatyw promujących rozwój gospodarczy Województwa m.in. poprzez popularyzację idei lokalnego i regionalnego patriotyzmu gospodarczego (w tym jego potencjału i dorobku) oraz roli ekonomii społecznej.

2. Zadanie będzie realizowane w formie współpracy pozafinansowej.

3. Cele zadania:

- 1) budowanie powiązań między nauką, biznesem i ekonomią społeczną na poziomie regionalnym;
- 2) promowanie i wspieranie przedsięwzięć oraz inicjatyw dotyczących współpracy Samorządu Województwa, organizacji pozarządowych, podmiotów prowadzących działalność pożytku publicznego oraz liderów rynku

gospodarczego mających na celu wypromowanie modelu etycznego, społecznie użytecznego, uwzględniającego aspekty ekologiczne, ukierunkowanego na optymalizację w zakresie rozwoju społeczno-gospodarczego Województwa, z możliwością angażowania takiego partnerstwa, które zagwarantuje wysoką jakość wykonania zadania publicznego.

§ 22. Obszar współpracy: porządek i bezpieczeństwo publiczne.

1. Zadania priorytetowe:

- 1) udzielanie dotacji ochotniczym strażom pożarnym, działającym w oparciu o ustawę z dnia 17 grudnia 2021 r. o ochotniczych strażach pożarnych oraz ustawę z dnia 7 kwietnia 1989 r. Prawo o stowarzyszeniach, przy realizacji zadań w zakresie zapobiegania pożarom, klęskom żywiołowym lub innym miejscowym zagrożeniom;
- 2) wspieranie działań w zakresie ratownictwa wodnego realizowanych przez podmioty uprawnione do wykonywania ratownictwa wodnego w oparciu o ustawę z dnia 18 sierpnia 2011 r. o bezpieczeństwie osób przebywających na obszarach wodnych;
- 3) wspieranie działalności organizacji pozarządowych oraz innych podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3 Ustawy realizujących zadania w zakresie bezpieczeństwa publicznego i obronności;
- 4) promowanie i wspieranie programów prewencyjno-edukacyjnych, w szczególności dla dzieci, młodzieży i seniorów w zakresie szeroko rozumianego bezpieczeństwa publicznego i obronności oraz podnoszenie poziomu wiedzy i świadomości społecznej w przedmiotowym zakresie m.in. poprzez:
  - a) organizowanie przedsięwzięć służących krzewieniu sportu i kultury fizycznej pozwalających na rozwinięcie sprawności wykorzystywanych w działaniach ratowniczych,
  - b) organizowanie przedsięwzięć oświatowo-kulturalnych propagujących wiedzę i umiejętności w zakresie ochrony przeciwpożarowej,

- c) upowszechnianie i wspieranie form współdziałania między lokalnymi partnerami społecznymi i gospodarczymi w zakresie ochrony przeciwpożarowej,
  - d) propagowanie zasad udzielania pierwszej pomocy poszkodowanym w wyniku pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia,
  - e) promowanie bezpiecznego zachowania osób przebywających na obszarach wodnych i ich nabrzeżach,
  - f) podejmowanie działań w zakresie upowszechniania i wspierania działań probronnych oraz w zakresie obrony cywilnej;
- 5) propagowanie zasad i sposobów zachowania się w sytuacjach zagrażających życiu lub zdrowiu;
- 6) prowadzenie działań na rzecz upowszechniania wiedzy i zwiększania praktycznych umiejętności niezbędnych przy realizacji zadań w zakresie bezpieczeństwa publicznego i obronności.

2. Zadania realizowane będą w formie współpracy finansowej i pozafinansowej.

3. Cele zadań:

- 1) wzrost poziomu bezpieczeństwa publicznego na terenie Województwa poprzez zwiększenie świadomości i aktywności społecznej;
- 2) udzielanie pomocy i wsparcia organizacjom pozarządowym realizującym zadania z zakresu bezpieczeństwa publicznego i obronności.

Rozdział 7. Sposoby realizacji Programu

§ 23. 1. Podmiotami realizującymi Program są:

- 1) Zarząd Województwa – realizujący roczny Program, jako organ wykonawczy Województwa;
- 2) organizacje pozarządowe oraz podmioty, o których mowa w art. 3 ust. 3 Ustawy w zakresie odpowiadającym działaniom województwa.

2. Zarząd Województwa realizuje Program przy pomocy:

- 1) komórek organizacyjnych Urzędu;
- 2) wojewódzkich samorządowych jednostek organizacyjnych, które w obszarach swojego działania współpracują z organizacjami.

3. Komórki organizacyjne Urzędu oraz wojewódzkie samorządowe jednostki organizacyjne prowadzą bezpośrednią współpracę z organizacjami, która polega na:

- 1) przygotowaniu i prowadzeniu konkursów ofert na realizację zadań finansowanych oraz dofinansowanych z budżetu Województwa;
- 2) sporządzaniu sprawozdań z finansowej i pozafinansowej współpracy z organizacjami pozarządowymi;
- 3) podejmowaniu i prowadzeniu bieżącej współpracy z organizacjami pozarządowymi statutowo prowadzącymi działalność pożytku publicznego.

Rozdział 8. Okres realizacji Programu

§ 24. Program realizowany jest w ciągu jednego roku tj. od 1 stycznia 2025 roku do 31 grudnia 2025 roku.

Rozdział 9. Wysokość środków przeznaczonych na realizację Programu

§ 25. W 2025 roku na realizację zadań publicznych objętych niniejszym Programem planuje się przeznaczyć środki w wysokości 31 500 000,00 zł².

---

² Niniejsza kwota ma charakter szacunkowy i może zostać skorygowana w zależności od możliwości finansowych Samorządu Województwa. Wysokość środków przeznaczonych na realizację Programu na dzień jego przyjęcia nie uwzględnia kwoty zadań wybranych do realizacji w ramach VIII edycji budżetu obywatelskiego „ŁÓDZKIE NA PLUS”, które będą w 2025 roku zlecane organizacjom pozarządowym lub podmiotom wymienionym w art. 3 ust. 3 Ustawy.

Rozdział 10. Sposób oceny realizacji Programu

§ 26. 1. Monitoring realizacji Programu prowadzony jest na bieżąco i polega na ocenie realizacji opisanych zasad i trybów współpracy. Uzyskiwane w czasie realizacji Programu informacje, uwagi, wnioski i propozycje dotyczące realizowanych projektów będą wykorzystywane do usprawnienia bieżącej współpracy Samorządu Województwa z organizacjami. Końcowa ewaluacja dotycząca realizacji poszczególnych zadań priorytetowych odbywać się będzie między innymi poprzez odwołanie do wskaźników o charakterze ilościowym, jak też do oceny jakościowej. Ocena realizacji Programu dokonywana będzie w oparciu o następujące wskaźniki:

- 1) wysokość środków finansowych przekazanych organizacjom pozarządowym oraz podmiotom prowadzącym działalność pożytku publicznego na realizację zadań publicznych w danym roku budżetowym;
- 2) liczbę ofert złożonych przez organizacje pozarządowe oraz podmioty prowadzące działalność pożytku publicznego w ramach otwartych konkursów ofert na realizację zadań publicznych;
- 3) liczbę zawartych umów o współfinansowanie lub finansowanie realizacji zadań publicznych;
- 4) liczbę szkoleń oraz spotkań informacyjnych organizowanych dla organizacji pozarządowych przez Urząd;
- 5) liczbę dokumentów przekazanych do konsultacji społecznych;
- 6) liczbę organizacji biorących udział w konsultacjach społecznych.

Ocena jakościowa współpracy odbywa się także poprzez badanie ankietowe oraz dyskusje prowadzone wśród organizacji pozarządowych z regionu łódzkiego w celu poznania opinii podmiotów prowadzących działalność pożytku publicznego.

Rozdział 11. Sposób tworzenia Programu i przebieg konsultacji

§ 27. 1. Prace nad przygotowaniem Programu zostały zainicjowane i przeprowadzone przez właściwą komórkę organizacyjną Urzędu.

2. Przygotowanie projektu Programu objęło realizację w zaplanowanych terminach następujących działań:

- 1) przygotowanie przez właściwe merytorycznie komórki organizacyjne Urzędu oraz przez wojewódzkie samorządowe jednostki organizacyjne informacji na temat priorytetów w realizacji zadań publicznych;
- 2) skierowanie projektu Programu do konsultacji poprzez upublicznienie na stronie internetowej Urzędu.

Projekt Programu współpracy opracowany przez Urząd udostępniony został do konsultacji w dniach ..... - ..... 2024 roku. Konsultacje prowadzone były w formie:

- spotkania i dyskusji o Programie przeprowadzonej ..... roku podczas posiedzenia Łódzkiej Wojewódzkiej Rady Działalności Pożytku Publicznego z jej członkami (w ramach konsultacji członkowie Łódzkiej Wojewódzkiej Rady Działalności Pożytku Publicznego zgłosili uwagi/uwagę do Programu/ nie zgłosili uwag do Programu),
- pisemnej poprzez: składanie wypełnionych formularzy osobiście lub pocztą na adres Biura Podawczego Urzędu lub drogą elektroniczną poprzez przesyłanie formularzy z uwagami na podane adresy mailowe (w ramach konsultacji pisemnych nie wpłynęły formularze od organizacji pozarządowych/ wpłynął/wpłynęły/wpłynęło ..... formularz/formularze/formularzy od organizacji pozarządowych).

Zgłoszone uwagi zostały uwzględnione/ nie zostały uwzględnione w projekcie/ zostały częściowo uwzględnione w projekcie, co zostało opisane w podsumowaniu konsultacji.

- 3) opracowanie ostatecznego brzmienia Programu;
- 4) przedłożenie na posiedzenie Zarządu Województwa projektu uchwały w sprawie wniesienia pod obrady Sejmiku Województwa Programu.

Rozdział 12. Tryb powoływania i zasady działania komisji konkursowych do opiniowania ofert w otwartych konkursach ofert

§ 28. 1. W celu opiniowania ofert składanych w otwartych konkursach ofert w obszarze wynikającym z Programu, stosowną uchwałą powołana zostaje Komisja konkursowa, zwana dalej Komisją.

2. Nabór kandydatów do składu Komisji, wskazanych przez organizacje pozarządowe oraz podmioty wymienione w art. 3 ust. 3 Ustawy, prowadzony jest w sposób ciągły i zgodny z zasadami określonymi w ogłoszeniu o naborze podanym do publicznej wiadomości na stronie internetowej serwisu Urzędu (www.ngo.lodzkie.pl) oraz w Biuletynie Informacji Publicznej Województwa Łódzkiego.

3. Zgłoszenie kandydatów do składu Komisji należy złożyć w sposób określony w ogłoszeniu o naborze, na formularzu załączonym do ogłoszenia.

4. Zgłoszeni kandydaci do składu Komisji, spełniający warunki określone w ogłoszeniu o naborze, zostaną wpisani do bazy kandydatów na członków Komisji.

5. Wybór do składu Komisji osób reprezentujących organizacje pozarządowe lub podmioty wymienione w art. 3 ust. 3 Ustawy z utworzonej bazy kandydatów na członków Komisji dokonywany jest z uwzględnieniem wiedzy i doświadczenia tych osób w obszarze, którego dotyczy konkurs.

§ 29. 1. Posiedzenia Komisji mogą odbywać się stacjonarnie, zdalnie lub w formie hybrydowej. Przebieg prac Komisji dokumentowany jest w formie pisemnej w postaci protokołu z jej posiedzeń, podpisanego przez Przewodniczącą lub osobę upoważnioną do zastępowania go podczas posiedzenia oraz przez osobę wskazaną jako Sekretarz Komisji.

2. Posiedzeniami Komisji kieruje Przewodniczący. W przypadku nieobecności Przewodniczącego posiedzeniom przewodniczy osoba pisemnie upoważniona przez niego.

3. Do zadań Przewodniczącego Komisji należy:

- 1) ustalenie przedmiotu i terminów posiedzeń Komisji;
- 2) inicjowanie i organizowanie prac Komisji.

4. Komisja w trakcie opiniowania ofert działa w oparciu o zasadę bezstronności. W przypadku stwierdzenia istnienia przesłanek o wyłączeniu z prac Komisji, członek Komisji zgłasza ten fakt na posiedzeniu Komisji, w tym na posiedzeniu prowadzonym w formie zdalnej i zostaje wyłączony z prac Komisji.

5. Komisja przygotowuje opinię na temat złożonych ofert spełniających wymogi formalne w oparciu o kryteria merytoryczne, które podawane są do publicznej wiadomości w ogłoszeniu konkursowym.

6. Komisja wydaje opinię na temat złożonych ofert zwykłą większością głosów w obecności co najmniej 2/3 liczby jej członków. W przypadku równej liczby głosów, decyduje głos Przewodniczącego lub osoby upoważnionej do zastępowania go podczas posiedzenia.

7. Opinia Komisji zawarta w protokole uwzględniana jest przy przygotowaniu stosownej uchwały w sprawie wyników otwartego konkursu ofert.

Rozdział 13. Postanowienia końcowe

§ 30. Zmiany w Programie mogą być dokonywane w trybie uchwały Sejmiku Województwa.

§ 31. W sprawach nieuregulowanych w niniejszym Programie zastosowanie mają przepisy prawa powszechnie obowiązującego, a w szczególności Ustawy, ustawy Kodeks Cywilny, ustawy o finansach publicznych oraz ustawy Prawo zamówień publicznych.